

การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ(HEXACO) เพื่อพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์การแสดง “โนรา” สำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง
(รักษารามราษฎร์อุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1*

THE DEVELOPMENT OF A PRACTICAL DANCE ACTIVITY BASED ON THE HEXACO
PERSONALITY MODEL TO ENHANCE THE PERFORMANCE ACHIEVEMENT OF
'NORA' DANCE AMONG STUDENTS IN THE PERFORMING ARTS CLUB AT WAT
KLANG (RAKRATH UPPATHAM) SCHOOL, UNDER THE SONGKHLA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

จิรายุ สะอาดแก้ว*, กุลนาถ พุ่มอำภา, พัชรา พุ่มพชาติ

Jirayu Saardkaew*, Kullanad Pumampa, Patchara Phumpachat

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Maser of Education, Chandrakasem Rajabhat University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: saradkew2540@gmail.com

*Tel: 064-796-8352

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษารามราษฎร์อุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดฝึกปฏิบัติการ การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษารามราษฎร์อุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสำรวจพฤติกรรมตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ 2) ชุดฝึกปฏิบัติ ระยะเวลา 20 ชั่วโมง และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา สำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษารามราษฎร์อุปถัมภ์) มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.94 2) ผลหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้ชุดฝึกปฏิบัติอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 3.75, S.D. = 1.30) และหลังฝึกปฏิบัติอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 8.85, S.D. = 0.85) ผลการเปรียบเทียบก่อนเรียน และหลังเรียนชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ ($\bar{X}$ = 9.15, S.D. = 1.68) ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X}$ = 15.25, S.D. = 0.99) 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนหลังจากการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.13)

คำสำคัญ: บุคลิกภาพ, ชุดการฝึกปฏิบัติ, ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา, รูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO)

Abstract

This research aimed to: 1) develop a Nora performance practice package for students in the Thai classical dance club at Wat Klang School (Rakrat Uppatham), 2) compare students' achievement before and after using the Nora performance practice package, and 3) examine students' satisfaction toward the practice package. This study employed purposive sampling. The sample group consisted of 20 students from the Thai classical dance club of Wat Klang School (Rakrat Uppatham) in the 2025 academic year (B.E. 2568). The research instruments included: 1) a behavioral survey based on the Six Personality Dimensions Model, 2) a 20-hour practice package, and 3) a satisfaction assessment form regarding the practice package. The statistics used for data analysis were the Priority Needs Index (PNI), mean, standard deviation (S.D.), t-test, and the Index of Item-Objective Congruence (IOC). The research findings revealed that: 1) the developed Nora performance practice package for students in the Thai classical dance club at Wat Klang School (Rakrat Uppatham) was rated at the highest level of appropriateness, with an IOC value of 0.94; 2) students' achievement after using the practice package was significantly higher than before using it at the .05 level of statistical significance. The mean score before using the practice package was ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.30), while the mean score after the practice was ($\bar{X} = 8.85$, S.D. = 0.85). The comparison of pre-learning and post-learning achievement indicated that students' learning achievement significantly improved at the .05 level. The mean pre-test score was ($\bar{X} = 9.15$, S.D. = 1.68), whereas the mean post-test score increased to ($\bar{X} = 15.25$, S.D. = 0.99); and 3) students' satisfaction after using the practice package was at the highest level ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.13).

Keywords: Personality, Practice Training Package, Nora Dance Practice Training Package, Sixdimensional Personality Model (HEXACO)

บทนำ

บุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาและการเติบโตของเด็ก ทั้งด้านการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตัดสินใจ และการตั้งเป้าหมายในชีวิต เด็กที่มีบุคลิกภาพที่ดีก็สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาบุคลิกภาพจึงควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในชีวิต อย่างไรก็ตาม หากขาดการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ อาจส่งผลให้เด็กมีปัญหาด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม ซึ่งกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอนาคต (วิจิตร อวาทกุล, 2545) ในสภาพปัจจุบันการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในประเทศไทยยังไม่ได้รับการปลูกฝังอย่างเต็มที่ในหลายด้าน นานาสถาบันเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาบุคลิกภาพ ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำศิลปะการแสดงทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า นิยมนำมาใช้ในระบบการศึกษา ในระบบการศึกษาไทย พบว่า เน้นไปที่การเรียนรู้วิชาการและผลการเรียนมากกว่าการพัฒนาทักษะชีวิตและบุคลิกภาพหลายๆ โรงเรียนและผู้ปกครองอาจขาดความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพและขาดทรัพยากรหรือการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก (ธัญญาภัทร์ เลิศจันทรางกูร, 2562) การขาดบุคลิกภาพที่ดีเป็นผลจากหลายปัจจัยได้แก่ปัจจัยที่มาจากครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม ดังที่มีการศึกษา พบว่า การเลี้ยงดูที่ขาดความรักและการ

สนับสนุนจากพ่อแม่ การใช้วิธีการลงโทษที่ไม่เป็นธรรม หรือการตั้งความหวังที่สูงเกินไป สามารถส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก (Baumrind, D., 1991) อีกทั้งเด็กที่เติบโตในสภาพแวดล้อมที่ขาดความรักและการ สนับสนุนอาจมีปัญหาในด้านความมั่นใจในตนเอง และทักษะทางสังคม ความขัดแย้งหรือปัญหาภายในครอบครัว เช่น การทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ หรือการหย่าร้าง สามารถส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจของเด็ก และทำให้เด็กมี ปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี (Amato, P. R., 2001) นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยจากโรงเรียน คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ไม่เอื้ออำนวยหรือการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างครูและนักเรียนสามารถมีผลกระทบต่อ การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก (Eccles, J. S. & Roeser, R. W., 2009) การที่เด็กไม่ได้รับการสนับสนุนจากครูหรือ การมีปัญหาทางสังคมกับเพื่อนร่วมชั้นสามารถทำให้เกิดปัญหาบุคลิกภาพ ส่งผลต่อจิตใจเด็กทำให้เกิดความวิตก กังวลหรือภาวะซึมเศร้าเป็นปัญหาในการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี (Kovacs, M., 1992) และปัจจัยจากสื่อและ เทคโนโลยีที่มากเกินไปอาจมีผลกระทบต่อพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้อื่น และการสร้างความสัมพันธ์ในโลกจริง (Rideout, V., 2015) การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีทั้งภายในและภายนอก จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น ควรได้รับความสนใจอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้กล่าวไว้ว่าให้มีการพัฒนาเด็กทุกด้านไปพร้อม ๆ กันทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยเริ่มต้นจากพ่อแม่ บุคคลใกล้ชิด เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนก็ได้รับ อิทธิพลจากครูและเพื่อนนักเรียน และจากสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการเด็กจึง ต้องการความร่วมมือกันของหลายฝ่าย เริ่มต้นจากที่บ้านสานต่อที่โรงเรียนและสังคมรอบ ๆ ตัวเด็กนั่นเอง (กรมส่งเสริมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2546) ซึ่งที่กล่าวมานั้นการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและ ภายนอกจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาและแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยต้องการความร่วมมือจากครอบครัว ครูผู้สอน และสังคมรอบข้างในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้ครบทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนในชุมชน นานาชาติ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชการอุปถัมภ์) โดยการสำรวจพฤติกรรมการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ สัมภาษณ์คุณครู ผู้สอน และบุคลากรของโรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชการอุปถัมภ์) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาบุคลิกภาพ ของนักเรียนชุมชนนานาชาติ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสำรวจพฤติกรรมฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพ หกมิติ (HEXACO) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกต (Observation) จึงได้ทราบปัญหา ดังนี้ นักเรียนขาดในเรื่องของการมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งภายในและภายนอก ในการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมผล พบว่า นักเรียนชุมชนนานาชาติยังขาดบุคลิกภาพที่ต้องแก้ไขได้แก่ มิติที่ 1 ความซื่อสัตย์ถ่อมตน (Honesty-Humility: H) คือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการยอมรับข้อผิดพลาดและเปิดใจรับคำแนะนำจาก ครูและเพื่อน เพื่อนำมาปรับปรุงทำร่ำให้ถูกต้องและสวยงามขึ้น ฝึกซ้อมด้วยความตั้งใจ หุ่นเหอย่างเต็มที่ โดยไม่ หยุดยั้งในการพัฒนาตนเอง แม้จะมีความสำเร็จแล้ว ก็ยังคงพยายามฝึกฝนต่อไปเพื่อพัฒนาความสามารถให้ดียิ่งขึ้น ประกอบด้วยบุคลิกภาพที่แสดงออกทางพฤติกรรมได้แก่ ความตั้งใจและทุ่มเท การยอมรับข้อผิดพลาด การทำงาน เป็นทีม ความพยายามในการพัฒนา และมิติที่ 5 มีความรับผิดชอบ (Conscientiousness: C) คือ การมีความ มุ่งมั่นและตั้งเป้าหมายในการพัฒนาทักษะอย่างชัดเจน โดยมีความพยายามในการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและไม่ย่อ ท้อเมื่อเผชิญกับความยากลำบาก การฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องและใช้เวลาในการพัฒนาทักษะอย่างจริงจัง รวมถึงการ ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในกลุ่ม การเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการฝึกซ้อม การเตรียมชุดการแสดง และ การปฏิบัติตามตารางเวลาฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบประกอบด้วยบุคลิกภาพที่แสดงออกทางพฤติกรรมได้แก่ การวางแผน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความมีระเบียบ ความละเอียดรอบคอบ เป็นปัญหาที่พบซึ่งอาจส่งผลให้ เกิดการขาดความเชื่อมั่นในตัวเองและความสำเร็จในการทำงานกลุ่ม จากการศึกษาเหล่านี้ สามารถสรุปได้ว่า

นักเรียนยังคงมีปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายใน และภายนอก ซึ่งหากไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม อาจทำให้นักเรียนเสียโอกาสในการเติบโตในด้านต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอนาคต

จากข้อมูลสรุปผลการศึกษาศิลปะของนักเรียนในชุมชนนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปลัมภ์) นี้จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่อง การพัฒนากิจกรรมฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การแสดงโนรา สำหรับนักเรียนชุมชนนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปลัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนชุมชนนาฏศิลป์เป็นกระบวนการที่ผู้สอนเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนที่แตกต่างกันไป ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญสำหรับการเจริญเติบโตและการพัฒนาแบบองค์รวม ความสำเร็จในชีวิตทั้งในด้านการเรียน ด้านการทำงาน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยหลายชิ้นได้เสนอแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในช่วงวัยนี้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางและกระบวนการปฏิบัติได้ดังนี้ การเสริมสร้างความมั่นใจผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์การให้เด็กมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ทำท่ายและประสบความสำเร็จช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น การยกย่องและให้กำลังใจในการทำงานที่ดีมีการสนับสนุนเมื่อเด็กพยายามทำสิ่งใหม่ๆ เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความมั่นใจ การใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการศึกษาโดยใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและทักษะการแสดงออกของเด็ก การใช้เทคนิคการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพทางการศึกษาวิธีการจัดการชั้นเรียนที่มีการตั้งกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและการสอนทักษะการจัดการตนเองช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบให้แก่เด็ก (บุญเคียง พิมพ์พันธ์, 2557)

รูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) เป็นรูปแบบการพัฒนาบุคลิกภาพที่ช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างและลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ คือ 1) ด้านความซื่อสัตย์และความอ่อนน้อมถ่อมตน (Honesty-Humility) 2) ด้านอารมณ์ (Emotionality) 3) ด้านการแสดงออกอย่างเปิดเผย (Extraversion) 4) ด้านการประนีประนอม (Agreeableness) 5) ด้านการมีจิตสำนึก (Conscientiousness) 6) ด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to experience) รูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) เป็นรูปแบบการพัฒนาบุคลิกภาพจะช่วยให้ได้เข้าใจความแตกต่างและลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสม (Ashton, M.C. & Lee, K. , 2007) จากรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพผ่านการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ที่ไม่ใช่เพียงแค่เป็นศิลปะการแสดง แต่ยังเป็นการฝึกปฏิบัติที่ช่วยเตรียมความพร้อมทางร่างกายและพัฒนาบุคลิกภาพที่เกิดจากการเตรียมร่างกายให้มีสัดส่วนและท่าทางที่เหมาะสม การเคลื่อนไหวระหว่างการรำเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีพลังการฝึกปฏิบัติดังกล่าวเป็นการฝึกเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีและเพื่อให้เกิดความสง่างามและการควบคุมกล้ามเนื้อที่ดีอีกด้วย การเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กไม่เพียงแต่เสริมสร้างทักษะทางกายและการเคลื่อนไหว แต่ยังช่วยส่งเสริมความมั่นใจ ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการแสดงออก ซึ่งล้วนเป็นคุณสมบัติที่มีค่าในชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในอนาคต

โนราเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่สำคัญของภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านท่าร่ายดนตรี การแต่งกาย และบทขับร้อง โนราถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงความเชื่อ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของชาวใต้ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน การแสดงโนราเกิดจากการผสมผสานระหว่างความเชื่อทางศาสนา และพิธีกรรมพื้นบ้าน โดยในอดีตมักใช้ในพิธีกรรมเพื่อสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือเพื่อแก้บน โนราจึงไม่ใช่เพียงการแสดงเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังมีบทบาททางจิตวิญญาณ และศาสนาอีกด้วย ลักษณะเด่นของโนรา คือ การเคลื่อนไหวที่สง่างามและรวดเร็ว ใช้ท่วงท่าที่อ่อนช้อยแต่ทรงพลัง ประกอบกับเสียงดนตรีจังหวะเร้าใจจากเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เช่น กลอง ปี่ และฉิ่ง ครูผู้สอนจะถ่ายทอดหลักในการยืน นั่ง การทรงตัว กรัดมือขยับแขน

จัดวาง เหลี่ยม และสร้างผลกำลังให้กับขา ให้มีความยืดหยุ่น และแข็งแรงพอที่จะเคลื่อนเพื่อสร้างความสมดุล ทำซ้ำของครูแต่ละสายตระกูลมีท่าหลักหรือแม่ท่าที่อยู่ในตำนานกำเนิดโนราเรียกกันว่า ท่ารำ 12 ท่า ครูโนราแต่ละสายอาจมีท่ารำพื้นฐานที่เป็นท่ารำที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครูในแต่ละบ้านแต่ละชุมชนมีวิถีคิดและสร้างท่าพื้นฐานในการถ่ายทอดของตนเอง จึงเห็นว่าท่ารำพื้นฐานของโนราแต่ละสายล้วนมีความเฉพาะในสายครูของตน ในเวลาต่อมาครูโนราผู้ถ่ายทอดสืบสานได้คิดท่ารำเพิ่มเติมและแตกต่างกันออกไป เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในกระบวนจำเบื้องต้น ซึ่งต่อมาเมื่อมีการสืบทอดในระบบการศึกษา จึงมีการรวบรวมและบันทึกเพื่อให้ศิลปินได้ฝึกฝน บทเพลง บทครูสอน บทสอนรำ และบทประณม แล้ว จึงฝึกการรำประสมท่าต่างๆให้เข้ากันอย่างกลมกลืนมีเอกภาพ ฝึกฝน การรำท่าบทในทำนองเพลงกราวหรือ เพลงโทน ที่เป็นการตีท่าประกอบการร้อง ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) โดยจะมีการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะกระบวนความคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อนำมาสู่การพัฒนาบุคลิกภาพตามแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จากการประมวลข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมฝึกปฏิบัติ นาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ(HEXACO) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การแสดง โนราสำหรับนักเรียนชุมนุม นาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพัฒนา (The Research and Development) แบบการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบการวิจัย one group Pre-test, Post-test Design

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ ประชากร คือ นักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นนักเรียนที่เข้าร่วมชุมนุมนาฏศิลป์และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยได้ตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 1) แบบสำรวจพฤติกรรมฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) 2) ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) โดยแบ่งเป็นชุดฝึกปฏิบัติการแสดง 5 ชุด จำนวน 2 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์ รวม 20 ชั่วโมง ใน 1 ภาคเรียน ปีการศึกษา 2568 และ 3) แบบประเมินการฝึกปฏิบัติทำโนรา และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา โดยมีลักษณะเป็น แบบมาตราประมาณค่า (Likert, R., 1932) 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสำรวจพฤติกรรมการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับแบบจำลองบุคลิกภาพ HEXACO พฤติกรรมการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ แนวคิดการประเมิน ความต้องการจำเป็น (PNI) ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการแสดงโนรา เพื่อนำมาเป็นกรอบ แนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีความสอดคล้องกับบริบทของการศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้กำหนด โครงสร้างของแบบสำรวจออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ และตำแหน่ง และตอนที่ 2 แบบสำรวจพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีจำนวน 30 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 มิติ ของ HEXACO โดยใช้รูปแบบการประเมิน 2 ลักษณะ คือ สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (D) และสภาพที่ควรจะเป็น (I) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นได้อย่างชัดเจน 2) การสร้างข้อคำถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ องค์ประกอบของแต่ละมิติในแบบจำลอง HEXACO แล้วแปลงพฤติกรรมเชิงนามธรรมให้เป็นข้อคำถาม เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ พร้อมทั้งออกแบบข้อคำถามให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในชุมชนนาฏศิลป์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพจริงของกลุ่มตัวอย่าง 3) ได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยนำ แบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้เครื่องมือมีความเหมาะสมและมีคุณภาพยิ่งขึ้น 4) ขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม อธิบายวิธีการให้คะแนนในระดับ 1 - 5 จากนั้นแจกแบบสอบถามให้ผู้ตอบกรอกด้วยตนเอง และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำไป วิเคราะห์ 5) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และดัชนี ความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI) เพื่อใช้ในการประเมินช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็น อยู่และสภาพที่ควรจะเป็น 6) ผู้วิจัยได้สรุปผลโดยวิเคราะห์ค่าคะแนนในแต่ละมิติของ HEXACO เพื่อระบุจุด แข็งของผู้เรียน (ค่าด้านสภาพจริงสูง) และจุดที่ควรพัฒนา (ค่าดัชนี PNI สูง) พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของการ พัฒนา และนำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมฝึกการแสดงโนราให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การพัฒนาวินัยและความรับผิดชอบในกรณีที่มีมติความมีระเบียบวินัย (C) อยู่ในระดับต่ำ การฝึกควบคุม อารมณ์ในกรณีที่มีมติด้านอารมณ์ (E) ต่ำ และการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและการสื่อสารในกรณีที่มีมติการ แสดงออกทางสังคม (X) อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เพื่อยกระดับทักษะการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์และการแสดงโนราของ ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การสร้างชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับชุมชนนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุบลมภ์) ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเด็นแบบจำลอง บุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) ทฤษฎีบุคลิกภาพในระดับประถมศึกษา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ นาฏศิลป์ในการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน ตลอดจนศึกษาหลักการออกแบบชุดฝึกปฏิบัติที่เหมาะสมกับนักเรียน ระดับประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการและบริบทของนักเรียน โดยการสำรวจความต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของ นักเรียนชุมชนนาฏศิลป์ ผ่านการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและผู้ปกครอง รวมถึงการจัดทำแบบสำรวจพฤติกรรมอันพึง ประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ควบคู่กับการศึกษาสภาพแวดล้อมของนักเรียน เช่น การเข้าเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการแสดงออกทางบุคลิกภาพ ตลอดจนประเมินความรู้และทักษะ พื้นฐานด้านโนรา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบชุดฝึกให้เหมาะสมกับผู้เรียน 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของชุดฝึก ปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพตามกรอบแนวคิด HEXACO สำหรับนักเรียนชุมชนนาฏศิลป์ โรงเรียนวัด กลาง (รักษาราชวรอุบลมภ์) พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายให้การฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสามารถเสริมและพัฒนา บุคลิกภาพของผู้เรียนในมิติต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม 3) ออกแบบชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการ

แสดงโนราโดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างการฝึกทักษะนาฏศิลป์กับการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จากนั้นนำชุดฝึกที่ออกแบบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์ (IOC) ก่อนนำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4) ดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์จำนวน 20 คน โดยมีครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ร่วมกำกับดูแลการฝึกปฏิบัติ พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างและหลังการฝึก และบันทึกข้อมูลพัฒนาการทางบุคลิกภาพอย่างต่อเนื่อง 5) ประเมินผลการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ ผู้วิจัยใช้ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ในการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมกับวัตถุประสงค์การพัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งใช้การสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน ร่วมกับแบบประเมินบุคลิกภาพ เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนั้นได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติโดยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์เพื่อปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาบุคลิกภาพมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างแบบประเมินการฝึกปฏิบัติทำโนราหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) ดำเนินการโดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวคิด HEXACO ใน 2 มิติหลัก ได้แก่ ความซื่อสัตย์-อ่อนโยน และความรักใคร่ชอบ โดยมุ่งเน้นพฤติกรรมด้านท่าทาง ความมั่นใจ และความเหมาะสมในการแสดงโนรา ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินโดยกำหนดข้อคำถามและเกณฑ์การให้คะแนนแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ พร้อมกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย และตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนักเรียนหลังการฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา เพื่อทดสอบความเหมาะสมและความสามารถในการสะท้อนพัฒนาการบุคลิกภาพ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน เพื่อเปรียบเทียบและสรุประดับการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิดการสร้างแบบประเมิน ทฤษฎีบุคลิกภาพ HEXACO และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแต่ละมิติ รวมถึงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อใช้เป็นกรอบในการออกแบบเครื่องมือให้มีความเหมาะสมและสามารถสะท้อนผลความพึงพอใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การสร้างแบบประเมิน ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมการฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ซึ่งมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพในด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน ความรักใคร่ชอบ ความซื่อสัตย์ ความเอาใจใส่ และความกระตือรือร้น พร้อมทั้งออกแบบข้อคำถามให้สอดคล้องกับแต่ละมิติของ HEXACO เพื่อให้สามารถวัดความพึงพอใจได้ครอบคลุมทุกด้าน โดยใช้แบบประเมินแบบกระดาษให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และกำหนดรูปแบบการตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert, R., 1932) 5 ระดับ นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ก่อนนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 2) นำแบบประเมินที่ผ่านการปรับปรุงไปใช้กับนักเรียนหลังการฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา เพื่อเก็บข้อมูลความพึงพอใจ และดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ผล โดยเปรียบเทียบคะแนนและสรุประดับความพึงพอใจของนักเรียน พร้อมทั้งนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนหลัก โดยเริ่มจากการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) เพื่อขอหนังสือรับรอง และขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อนำไปใช้ในการประสานงานกับสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ ได้ดำเนินการดังนี้ 1) ติดต่อผู้อำนวยการ

โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 2.1) แบบสำรวจพฤติกรรมฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) 2.2) ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา จำนวน 5 ชุด ใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 และ 2.3) เครื่องมือประเมิน ได้แก่ แบบประเมินการฝึกปฏิบัติโนรา และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ทั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผู้วิจัยด้วยตนเองตลอดกระบวนการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และสามารถนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (Dependent t-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา สำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราในเนื้อหาประวัติความเป็นมาของโนรา

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t - test
ก่อนเรียน	20	20	9.15	1.68	18.39
หลังเรียน	20	20	15.25	0.99	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ ($\bar{X} = 9.15$, S.D. = 1.68) ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X} = 15.25$, S.D. = 0.99) และเมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราในชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราก่อนฝึกปฏิบัติ และหลังฝึกปฏิบัติ

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t - test
ก่อนฝึก	20	10	3.75	1.30	16.17
หลังฝึก	20	10	8.85	0.85	-

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนฝึกปฏิบัติการแสดงโนราอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.30) หลังฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X} = 8.85$, S.D. = 0.85) และคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกปฏิบัติอยู่ที่ ($\bar{X} = 15.25$, S.D. = 0.99) การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา และหลังใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และเกณฑ์การประเมิน

ข้อที่	ประเภท	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
ด้านการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ					
1	ชุดฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจง่าย และชัดเจน	4.90	0.44	98	มากที่สุด
2	ชุดฝึกส่งเสริมการฝึกความอ่อนน้อมถ่อมตนความอ่อนน้อมในการแสดง	4.65	0.65	93	มากที่สุด
3	ชุดฝึกกระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	4.90	0.30	98	มากที่สุด
4	ชุดฝึกปฏิบัติมีความน่าสนใจและใช้ได้จริง	4.55	0.59	91	มากที่สุด
5	การใช้ชุดฝึกช่วยให้เข้าใจการแสดงโนราได้ลึกซึ้งขึ้น	4.90	0.44	98	มากที่สุด
ด้านกระบวนการจัดการสอน					
6	การสอนมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและเหมาะสม	4.85	0.48	97	มากที่สุด
7	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความอ่อนน้อมของท่ารำในการแสดง	4.90	0.44	98	มากที่สุด
8	การสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน	4.90	0.30	98	มากที่สุด
9	การเรียนรู้เป็นแบบมีส่วนร่วมและสนุกสนาน	4.95	0.22	99	มากที่สุด
10	ได้รับคำแนะนำหรือการสะท้อนผลงานอย่างสร้างสรรค์	4.90	0.44	98	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
11	ได้พัฒนาทักษะกระบวนการแสดงโนราอย่างดี	4.90	0.30	98	มากที่สุด
12	มีความเข้าใจและองค์ความรู้ที่ได้รับการฝึกปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.95	0.22	99	มากที่สุด
13	มีความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลามากขึ้นทั้งใน และนอกชั้นเรียน	4.95	0.22	99	มากที่สุด
14	เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.90	0.30	98	มากที่สุด
15	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น	4.95	0.22	99	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.87	0.13	97.4	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ในชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราและการดำเนินงานชุมนุมนาฏศิลป์ในทุกด้านในระดับมากที่สุด โดยรวมความพึงพอใจต่อชุดฝึกมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.13) คิดเป็นร้อยละ 97.4 โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อหรือชุดฝึกปฏิบัติให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราสำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัถม์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ก่อนการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของโนรา อยู่ที่ ($\bar{X} = 9.15$, S.D. = 1.68) หลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X} = 15.25$, S.D. = 0.99) การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ การเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยสะท้อนถึงความเข้าใจในเนื้อหา และความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ดีขึ้นซึ่งสามารถอธิบายได้จากหลายปัจจัยดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราที่

พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุม ทั้งด้านประวัติความเป็นมา และการปฏิบัติจริง การที่ชุดฝึกถูกออกแบบอย่างเป็นระบบและเหมาะสมตามระดับความสามารถของนักเรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบเป็นขั้นตอน ฝึกทักษะได้ครบถ้วน และเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น 2) การมีส่วนร่วมและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน การฝึกปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ มีโอกาสในการแสดงโนรา การพัฒนาบุคลิกภาพ และสะท้อนผลลัพธ์ของการเรียนรู้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) ที่อธิบายมิติบุคลิกภาพของบุคคลในหลายด้าน รวมถึงความกล้าแสดงออกและความมีวินัยในตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb, D. A. ที่ระบุว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง (Concrete Experience) และการสะท้อนผล (Reflective Observation) จะช่วยพัฒนาความเข้าใจและทักษะได้ดีกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว (Kolb, D. A., 1984) 3) ความชัดเจนของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) สูง รวมทั้งค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในระดับเหมาะสม ทำให้สามารถประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ 4) ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยด้านนาฏศิลป์และการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จริงควบคู่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย พ่วงพลับ และคณะ ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ด้วยแบบวัด HEXACO และ พบว่า 1) เมื่อนำแบบวัดบุคลิกภาพมาตรวจสอบคุณภาพทางด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญค่าดัชนีของทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.5 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.720 2) กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะบุคลิกภาพโดดเด่นในด้านอารมณ์ ด้านจิตใจสำนึก ด้านการแสดงออกอย่างเปิดเผย 3) แผนการเรียนมีผลต่อบุคลิกภาพการแสดงออกที่แตกต่างกันของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ในส่วนของเพศนั้นไม่แสดงถึงการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ฉัตรชัย พ่วงพลับ และคณะ, 2564); (วงษ์ศิริ เรื่องศรี และคณะ, 2565) ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมโนราเป็นฐานในการส่งเสริมการศึกษาของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากกลัด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเอียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) วัฒนธรรมโนราเกิดจากกลุ่มเด็กเยาวชนต้องการ สืบทอดภูมิปัญญาโนรารวมตัวกันสร้างกลุ่มโนราของชุมชน โดยการศึกษาจากหนังสือ สื่อวีดิทัศน์ และครูภูมิปัญญา ด้านการจัดการศึกษามีกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ 1.1) วัฒนธรรมการรำโนรา ประวัติศาสตร์ชุมชนและการดำรงชีวิต 1.2) การพัฒนาฝีมือฝึกร้องฝึกรำ บทร้อง และบทขับ 1.3) การสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายโนรา เครื่องประดับ และ 1.4) การประยุกต์เป็นชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์และ 2) การประยุกต์ใช้วัฒนธรรมโนราเป็นฐานในการส่งเสริมการศึกษา ควรมีทักษะการดำเนินชีวิตในศตวรรษ ที่ 21 ตระหนักถึงเหตุผลเท่าทันการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 2.1) การศึกษาพื้นฐานจัดทำเป็น หลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการและเชื่อมโยงกับรายวิชา 2.2) ด้านอาชีพใช้ “กิจกรรมเป็นฐาน” 2.3) ด้านทักษะชีวิตเสริมความรู้ ความสามารถบุคคลด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา สังคม และเท่าทันเทคโนโลยีและ 2.4) ด้านสังคมและชุมชนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ความรู้ ทักษะ ใช้ชุมชนเป็นฐานเรียนรู้และทุนสังคมเป็นเครื่องมือจัดการเรียนรู้ (วงษ์ศิริ เรื่องศรี และคณะ, 2565)

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา สำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัชฌาย์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ก่อนฝึกปฏิบัติการแสดงโนราอยู่ที่ 3.75 (S.D. = 1.30) หลังฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็น 8.85 (S.D. = 0.85) การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การเพิ่มขึ้นของคะแนนสะท้อนถึงความเข้าใจในเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติ

ที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้จากหลายปัจจัยดังนี้ 1) ความเหมาะสมของชุดฝึกปฏิบัติ ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราที่ใช้มีเนื้อหาครอบคลุม ทั้งด้านทฤษฎีเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การได้ฝึกปฏิบัติทำโนรา และประสบการณ์การแสดงจริง นักเรียนได้เรียนรู้เป็นขั้นตอน ตั้งแต่ความรู้พื้นฐานไปจนถึงการแสดงเต็มรูปแบบ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ 2) การมีส่วนร่วมและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน การฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ทดลองแสดงโนราด้วยตนเอง สังเกตข้อผิดพลาด และปรับปรุงทักษะทันที ซึ่งสอดคล้องกับหลักการรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์-ถ่อมตัว ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและใส่ใจในการฝึกฝนตนเอง ด้านความร่วมมือ และความเมตตาช่วยให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ และวินัยสนับสนุนการปฏิบัติตามขั้นตอนตามกฎเกณฑ์ของกิจกรรม ฝึกการควบคุมอารมณ์และความไวต่อความรู้สึกตนเองและผู้อื่น รวมทั้งความเปิดกว้างต่อประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการทดลองทำทางการแสดงใหม่ ๆ ทำให้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติไม่เพียงเพิ่มพูนทักษะด้านศิลปะ แต่ยังพัฒนาคุณลักษณะทางบุคลิกภาพที่สำคัญต่อการเติบโตของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ในการฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามจารีตและแบบแผนของศิลปะการแสดง เช่น การไหว้ครู การเคารพครูผู้สอน และการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของท่ารำอย่างเคร่งครัด ซึ่งสะท้อนมิติด้านความซื่อสัตย์ - ถ่อมตัว (Honesty-Humility) ที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความเคารพและการยึดถือคุณค่าทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ การฝึกซ้อมที่ต้องอาศัยความสม่ำเสมอ ความอดทน และการควบคุมตนเอง ยังสะท้อนมิติด้านความมีจิตสำนึก (Conscientiousness) ในเรื่องของวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ในขณะเดียวกัน การทำกิจกรรมเป็นกลุ่มในการแสดงโนราทำให้ผู้เรียนต้องประสานงานกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็น และช่วยเหลือกันในการฝึกซ้อม ซึ่งสะท้อนมิติด้านความร่วมมือและความเมตตา (Agreeableness) รวมถึงการควบคุมอารมณ์เมื่อต้องเผชิญกับความผิดพลาดหรือแรงกดดันในการแสดง อันเกี่ยวข้องกับมิติด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotionality) อีกทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองปรับท่าทางหรือสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงใหม่ ๆ ยังส่งเสริมมิติด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) อย่างชัดเจน ดังนั้น การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติการแสดงโนราจึงไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะด้านนาฏศิลป์เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและหล่อหลอมคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของผู้เรียนในหลายมิติอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ Kolb, D. A. ที่เน้นว่าการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการสะท้อนผลจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างรอบด้านของผู้เรียน 3) ความชัดเจนของเครื่องมือวัดผล แบบทดสอบและการประเมินผลที่ใช้มีความเที่ยงตรงและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์การประเมิน ทำให้สามารถสะท้อนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง (Kolb, D. A., 1984) คะแนนเฉลี่ยหลังฝึกสูงขึ้นจึงสะท้อนถึงการพัฒนาที่แท้จริง 4) ผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการแสดงโนราเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ คะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นสะท้อนถึงความเข้าใจเนื้อหาและความสามารถในการปฏิบัติที่ดีขึ้นหลังจากการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ทำให้ชุดฝึกปฏิบัติเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและมีคุณค่าในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ในชุมชนนาฏศิลป์ของโรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปัชฌาย์) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดยุทธ บุญญาธิการ และคณะ ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการร้องและการรำโนรา 12 ท่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า ทักษะปฏิบัติการร้องโนรา 12 ท่า หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะปฏิบัติการรำโนรา 12 ท่า หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ยอดยุทธ บุญญาธิการ และคณะ, 2568)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชการอุปถัมภ์) ชุตฝึกปฏิบัติการแสดงโนราเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สำหรับการเรียนการสอนในชุมนุมนาฏศิลป์ นักเรียนมีความพึงพอใจสูงต่อการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ การจัดกิจกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงประจักษ์ยังสะท้อนให้เห็นว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรานักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.55 - 4.90 (มากที่สุด) แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมต่อการใช้งาน สามารถช่วยส่งเสริม ทักษะการปฏิบัติและการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการแสดงโนราได้อย่างเป็นระบบ เข้าใจขั้นตอนและรายละเอียดของการแสดง รวมถึงสามารถนำไปฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้ 2) ด้านกระบวนการจัดการสอน คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.85 - 4.95 (มากที่สุด) แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมี ความพร้อมและความชำนาญในการจัดกิจกรรม การสื่อสารมีความชัดเจน การจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับระดับความสามารถและความสนใจของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.90 - 4.95 (มากที่สุด) แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับประโยชน์อย่างชัดเจนทั้งในด้าน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงโนรา การพัฒนาทักษะการแสดง ความมั่นใจในตนเอง และทักษะทางสังคม การใช้ชุดฝึกปฏิบัติทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะจริงและเกิดความพึงพอใจในกระบวนการเรียนรู้ จากการศึกษาความพึงพอใจข้างต้นได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดยุทธ บุญญาธิการ และคณะ ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการร้องและการรำโนรา 12 ท่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ชี้ให้เห็นว่าสื่อการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงช่วยสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจแก่ผู้เรียนโดย พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการรำโนรา 12 ท่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.10) รองลงมา ด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.08) และด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.61) (ยอดยุทธ บุญญาธิการ และคณะ, 2568) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เนื้อหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ และครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับที่ ($\bar{X}$ = 4.79, S.D. = 0.42) และเนื้อหาจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.07) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงและความสนใจของผู้เรียน สามารถส่งเสริมทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการปฏิบัติ และความพึงพอใจของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ส่งเสริมความกล้าแสดงออก ความมั่นใจในตนเอง และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมการแสดงโนราให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ตามรูปแบบบุคลิกภาพหกมิติ (HEXACO) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การแสดงโนรา สำหรับนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชการอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 สรุปได้ว่า 1. ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชุมนุม

นาฏศิลป์ก่อนการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของโนรา อยู่ที่ ($\bar{X} = 9.15$, S.D. = 1.68) หลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X} = 15.25$, S.D. = 0.99) การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ 2. ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ก่อนฝึกปฏิบัติการแสดงโนราอยู่ที่ 3.75 (S.D. = 1.30) หลังฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็น 8.85 (S.D. = 0.85) การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนวัดกลาง (รักษาราชวรอุปถัมภ์) ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนราเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สำหรับการเรียนรู้การสอนในชุมนุมนาฏศิลป์ นักเรียนมีความพึงพอใจสูงต่อการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ การจัดกิจกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงประจักษ์ยังสะท้อนให้เห็นว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรานักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการแสดงโนรา คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.55 - 4.90 (มากที่สุด) แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมต่อการใช้งาน สามารถช่วยส่งเสริม ทักษะการปฏิบัติและการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการแสดงโนราได้อย่างเป็นระบบ เข้าใจขั้นตอนและรายละเอียดของการแสดง รวมถึงสามารถนำไปฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้ 2) ด้านกระบวนการจัดการสอน คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.85 - 4.95 (มากที่สุด) แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความพร้อมและความชำนาญในการจัดกิจกรรม การสื่อสารมีความชัดเจน การจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับระดับความสามารถและความสนใจของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.90 - 4.95 (มากที่สุด) แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับประโยชน์อย่างชัดเจนทั้งในด้าน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงโนรา การพัฒนาทักษะการแสดง ความมั่นใจในตนเอง และทักษะทางสังคม การใช้ชุดฝึกปฏิบัติทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะจริงและเกิดความพึงพอใจในกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ฉัตรชัย พ่วงพลับ และคณะ. (2564). การศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ด้วยแบบวัด HEXACO. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 4(2), 72-93.
- ธัญญาภัทร์ เลิศจันทร์ทรงกูร. (2562). เทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: วี.พรินท์ (1991).
- ยอद्यุทธ บุญญาธิการ และคณะ. (2568). การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการร้องและการรำโนรา 12 ท่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วารสารสังคมพัฒนศาสตร์, 8(5), 169-180.
- วงศ์ศิริ เรืองศรี และคณะ. (2565). การประยุกต์ใช้วัฒนธรรมโนราห์เป็นฐานในการส่งเสริมการศึกษาของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลัด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารสังคมพัฒนศาสตร์, 5(2), 58-78.
- วิจิตร อวาทกุล. (2545). พัฒนาบุคลิกภาพ: เทคนิคและวิธีการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.

- Amato, P. R. (2001). Children of divorce in the 1990s: An update of the Amato and Keith (1991) meta-analysis. *Journal of Family Psychology*, 15(3), 355-370.
- Ashton, M. C. & Lee, K. . (2007). The HEXACO model of personality structure and the assessment of social intelligence. In P. M. Jonason, & S. D. Webster (Eds.). Germany: Wilfrid Laurier University Press.
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *The Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95.
- Eccles, J. S. & Roeser, R. W. (2009). Schools, academic motivation, and stage-environment fit. In R. M. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology*. (3rd ed.) pp. (404-434). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kovacs, M. (1992). *Children's Depression Inventory (CDI) Manual*. North Tonawanda, NY: Multi-Health Systems.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. USA: *Archives of Psychology*.
- Rideout, V. (2015). *The common sense census: Media use by tweens and teens*. San Francisco, CA: Common Sense Media.